

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod vsaj mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Kaj se pripravlja v Nemčiji:

Zarota med Hitlerjevo elito

Med najbolj zanesljivimi napadalnimi oddelki so odkrili tajno zaroto nezadovoljencev — Nač 200 so jih internirali, nekaj pa v tajnosti ustrelili

Berlin, 16. maja. tr. V tukajšnjih političnih in diplomatskih krogih se kljub uradnim demantijem trdovratno širijo vesti, da so prišle oblasti na sled neki novi tajni zaroti v vrstah tako zvanih Hitlerjevih napadalnih oddelkov. Zatrjuje se, da so bile zadnje dni izvršene številne aretacije po nalogu tajne državne politične policije ter da je celo državni voditelj Hitlerjevih napadalnih oddelkov Himmler stavljen pod stalno nadzorstvo tajne policije pruskega ministrskega predsednika Göringa, ki je tudi tokrat, sliče kakor junija 1934, marljivo na delu, da iztrebi vse nezadovoljence in rovarje proti režimu. Po vestih, ki doslej niso bile demantirane, je bilo zadnja dva dni odvedenih okrog 200 članov Hitlerjevih napadalnih oddelkov iz Berlina v neko koncentracijsko taborišče v vzhodni Prusiji. Med njimi je bil tudi kapelnik godbe Hitlerjeve osebne straže Müller John, ki se

mu je pa posrečilo spotoma pobegniti ter se je zatekel na Švedsko.

Zadnje čase so že ponovno prodrla v javnost vesti o nesoglasjih v tej narodno socialistični elitni organizaciji in še vselej se je izkazalo, da te vesti niso brez osnove. Tako se sedaj tudi potrjujejo vesti, da je bilo v vojašnici napadalnih oddelkov Lichterfelde v Berlinu zadnje čase izvršenih več smrtnih obsodb nad člani Hitlerjeve osebne straže, sestavljene iz najbolj zanesljivih članov napadalnih oddelkov. Obsodbe je izrekel vrhovno strankino sodišče, ki sodi po načinu naglih vojaških sodišč pripadnikom oboroženih formacij narodno socialistične stranke.

Največje nezadovoljstvo vlada v Hitlerjevskih vojaških formacijah, ki so nameščene v Porenju. Tam so docela podrejene oficirjem redne vojske in morajo opravljati težaka dela pri gradbi utrd. Po zgledu komunistov so nezado-

voljniji osnovali svojo tajno organizacijo, nazvano »Črna fronta«, ki deluje po sistemu celic in širi med pripadniki napadalnih oddelkov nezadovoljstvo ter hujska k uporu. Tajni policiji se je posrečilo izslediti vse glavne voditelje te zarotniške organizacije, vendar pa so dijali v merodajnih krogih, da so postali napadalni oddelki po večini še skrajno nezanesljivi ter da jih bo treba slej ali prej razpustiti, odnosno pretvoriti v redne vojaške oddelke, ki bodo združeni z redno vojsko in stavljeni pod strogo vojaško disciplino.

Ker so dogodki junija 1934 izzvali tako v Nemčiji, kakor v inozemstvu mnogo prahu, so sedaj v zatiranju zarotniškega pokreta bolj previdni in drže vsa stvar kolikor mogoče v tajnosti. Na merodajnem mestu zatrjujejo, da gre le za posamezne primere kršenja discipline ter da vsa stvar mima nika. kega važnejšega ozadja.

Manifestacije za Malo antanto v praškem parlamentu

Beograjska konferenca je razpršila vse spletke proti Mali antanti

Praga, 16. maja. A.A. Pri razpravi o novi trgovinski pogodbi med Češkoslovaško in Rumunijo je prišlo v poslanskem odboru za zunanje zadeve do prirčne manifestacije za Malo antanto. Poročevalec Svetlik je med drugim poudarjal, da bo nova trgovinska pogodba pospešila tudi tujkoprometne stike med Rumunijo in Češkoslovaško. Nato je govoril z navdušenimi besedami o živ-

ljenski sili Male antante. Narodni socialist Hrušovski je opozoril na velik uspeh nedavne konference Male antante v Beogradu. Agrarni poslanec Stunda se je zahvalil predsedniku jugoslovenske vlade dr. Stojadinoviću. Poudarjal je, da so konference pod njegovim vodstvom razpršile vse spletke in tendenčne vesti o Mali antanti.

Italija se igra z ognjem

Politika sekundanta Nemčije lahko Italiji mnogo škoduje

Pariz, 16. maja. A.A. »Journal des Debats« piše o splošnem mednarodnem položaju in pravi, da bi takojšnja likvidacija italijansko-ahesinskega spora prihranila svetu mnoge nesreče. Pisec članka Pierre Berniche poudarja, da s tem nikakor ne odobrava postopka Italije, ki je s svojim brezobzirnim dejanjem pokazala precejšnjo brezobzirnost tudi zoper Francijo. Absurdno pa bi bilo, če bi ne upoštevali dejanskih dejstev, ki so to vprašanje že rešila. Bojimo se, da se Italija igra z ognjem, če bo

vodila politiko sekundanta Nemčije v Evropi, ki bi bila na milost in nemilost izročena nemškemu imperializmu. Podobno napako pa bi zagrešile tudi zapadnoevropske države, če bi se naprej vodile politiko, ki bi Italijo pihala k Nemčiji.

List priobčuje tudi članek o Baldwinovem govoru in pravi, da iz tega Baldwinovega govora žal ne more posneti, da bi ta izredno pošten človek tudi v bodoče ne hotel za slepiti in fikcijami.

Mussolini še čaka

Stališče Italije do Društva narodov bo jasno šele po izrednem zasedanju sveta DN

London, 16. maja. r. »Daily Telegraph« pravi v daljšem poročilu iz Londona, da se Mussolini za enkrat še ni odločil za italijanski izstop iz Društva narodov. Šele za Italijo nepopolni zaključki, ki bodo eventualno sprejeti na prihodnjem izrednem zasedanju sveta Društva narodov, bodo postali odločilni za stališče, ki ga bo zavzela

Italija do Društva narodov. Italija bo zapustila Društvo narodov le, če bo k temu prisiljena po eventualnem nadaljnjem izjavljanju sankcij. V Rimu se nadejajo, da bo v prihodnjih šestih tednih nova francoska vlada priznala italijansko aneksijo Abesinije in da bo nato njenemu zgledu sledila tudi angleška vlada.

Program francoske levičarske vlade

Leon Blum že vnaprej opozarja na težave in poziva pristaše ljudske fronte k zmernosti

Pariz, 16. maja. z. Na včerajšnjem socialističnem shodu v vagnamski dvorani je med drugim govoril tudi bodoči predsednik francoske vlade Leon Blum. V svojem govoru je obžaloval, da vlada ljudske fronte ne bo zasnovana na tako širokem temelju in ne tako popolno, kakor so vsi želeli. Vendar pa smo čvrsto odločeni, da pokažemo na oblasti, kako bomo delali in da smo prav tako svobodni in aktivni kakor da so komunisti z nami.

V nadaljevanju svojega govora je Leon Blum podčrtal: Kako bo sestavljena naša vlada, tega še nikdo ne ve, ker tega še niti sam ne vem. Kadar čitate v časopisih liste nove vlade, na katerih se tisto, kar je verjetno, meša z absurdnim, morate biti skrajno rezervirani in ne glejte na imena, ampak na delo, ki ga bomo vršili. Ne smete pozabiti, da je splošna volilna pravica dala oblast v roke socialistom in to ne samo socialistični stranki, ampak vsem strankam ljudske fronte. Socialistična stranka hoče osmisliti vlado ljudske fronte. Naš program pa je razen obrambe svobode tudi

obramba miru in organizacija razorožitve v okviru medsebojne pomoči vseh držav.

Kar se tiče notranje politike, bomo morali svoj program izvajati v sredini kapitalistično organizirane družbe. Naša naloga bo torej, da iz tega režima izvlečemo vse, kar naj služi blagostanju in socialni pravici za tiste, ki delajo. Bodite prepričani, da bomo preko vseh težav prišli do tega cilja in da bomo lahko ustanovili družbo, kateri bomo vbrizgali nove sokove življenja. Pri tem pa je naša parola: Zaupajte! Ne omahujte! So razdobja v človeškem življenju, ko lahko človek mirno in modro dela. So pa tudi dobe, ko mora človek mnogo postaviti na kocko in je v teh primerih odločenost najbolj na mestu. Ne prikrivamo, da bomo našli na mnoge težave. Toda te težave bodo za nas moč, ker smo odločeni, da jih premagamo. Izvesti hočemo ves svoj program, toda že v najkrajšem času moramo pokazati domovini pozitivne rezultate. Država hoče, da se sedanje stanje spremeni in prepričani bodite, da se bo to godilo.

V pričakovanju nemškega odgovora

Angleški poslanik pri Hitlerju

Pariz, 16. maja. r. Kakor zatrjujejo poučeni diplomatski krogi kljub veliki rezerviranosti, ki jo kažejo v Berlinu glede na včerajšnji razgovor angleškega poselnika Phippsa z državnim kancelarjem Hitlerjem in zunanjim ministrom Neurathom, se je Phipps na sestanku dotaknil tudi vprašanj, ki jih ne vsebuje nola angleške vlade, katero je ob tej priliki izročil nemškemu državnemu kancelarju. Zatrjuje se, da so

govorili o morebitnem obisku kakšnega angleškega državnika v Berlinu. Pravijo, da bo prišel v Berlin lord Halifax. Nadalje so govorili tudi o gospodarskih in kolonialnih vprašanjih. Vse kaže, da je Anglija pripravljena gospodarsko podpreti Nemčijo, če do neke mere popusti v svojih političnih načrtih. Toda ni pričakovati, da bo sedaj nemška vlada kmalu odgovorila na angleško noto.

Beg dveh kaznjencev

Ljubljana, 16. maja. V ponedeljek popoldne so odšli gojenci pobiljševalnice v spremstvu paznikov na sprehod na Rožnik, kakor vedno ob lepem vremenu. Med gojenci sta bila tudi 19letni Albin Pristovnik iz Smrečnega pri Mariboru in 19letni Maks Kogler iz Pristave, srez Prevalje. Vrh Rožnika jih je zajela huda ploha in vsi so se zatekli pod drevesa, kjer so vedrili. Kogler in Pristovnik sta se za hip odstranila, češ da morata na stran. Ker ju ni bilo takoj nazaj, je paznik pogledal za njima, a videl je samo še, kako jo je eden ubral še

višje v breg, drugi pa v dolino. Za paznikov klje se nista dosti zmenila, temveč sta kmalu izginila med gostim svezim zelenjem.

Uprava jejnišnice je obvestila policijo in oblasti, vendar do danes preteklih tiskov še niso ujeli. Begunca sta imela na sebi modro obleko, kakršno nosijo v pobiljševalnici in je res čudno, da se lahko tako nemoteno skrivata. Pristovnik je majhne, šibke postave. Kogler pa precej visok, okroglega obraza. Pristovnik bi moral preostati samo še poldrug mesece kazni in je zato nerazumljivo, kaj ga je napotilo v beg, dočim bi moral Kogler še precej časa ostati v pobiljševalnici.

Schuschniggova razorožitev

Danes ponoči je bila izvršena razorožitev »Schutzkora« — Heimwehr ne bo izročila orožja

Dunaj, 16. maja. r. Kancelar drž. Schuschnigg je sinoči na svečan način prevzel vrhovno vodstvo patriotske fronte. Pri tej priliki je imel govor, v katerem je naglasil da je vlada odločena izvesti razorožitev vseh militantnih organizacij, predvsem pa Heimwehra, ker je mnenja, da po obnovi vojaške dolžnosti in okrepitvi avstrijske vojske take organizacije niso več potrebne. Orožje smejo v bodoče nositi samo vojska, policija in orožništvo, ki so dovolj močni, da čuvajo red in mir v državi. Za rezervno vojsko pa bo osnovana posebna milica patriotske fronte, ki bo pod nadzorom vojaških oblasti ter bo samo v primeru nujne potrebe pritegnjena na pomoč vojski.

Ob enem je zdel sinoči odlok vlade, da se ima takoj izvesti razorožitev tako zvanega »Schutzkora« ki je sestavljen iz raznih polvojaških formacij, ki pripadajo patriotski fronti. Razorožitev je izvedena v teku noči na Dunaju, drugod pa so te organizacije po večini likvidirali že prej, ker so

bile Starhembergu trn v pet in konkurenca Heimwehru.

Kaj se bo zgodilo s Heimwehrom, še ni znano. Vlada v tem pogledu zaenkrat še ni izdala nobenih ukrepov. Zdi se, da hoče počakati, da se razburjenje v heimwehrovskih vrstah malo poleže. Mnogo komentirajo v političnih krogih sinočno izjavo dr. Schuschnigga, da želi ohraniti prijateljstvo in sodelovanje s knezom Starhembergom.

Senzacijo je zbudil proglas, ki ga je sinoči objavilo vodstvo Heimwehra. V tem proglasu se pozivajo vsi člani Heimwehra, naj vztrajajo na svojih mestih ne glede na teror, kateremu so sedaj izpostavljeni, zlasti pa naj ohranijo popolno skop. Proglas naglašala, da je napačila za Heimwehr doba hude preizkušnje ter končuje: Ostanite zvesti in disciplinirani! Avstrija je naša in bo naša ostala! Živela heimwehrovska Avstrija! V vladnih krogih vidijo v tem proglasu nekako vojno napoved in dokaz, da se Heimwehr ne bo dala mirno razorožiti.

Iz Abesinije

Adis Abeba, 16. maja. AA. V prestolnici živeči Evropeci začnajo popravljati svoje domove in trgovine, požgane in upuščene v času večdnevne anarhije pred vkorakom italijanskih čet. Oskrba mesta z živežem se postopno normalizira, ker prihajajo iz Džibutija veliki prevozi živeža. Čete v Adis Abebi se še zmerom preživljajo izključno z dovozom svojih provijantskih kolon, ker italijanska vojaška uprava ne more v upuščeni prestolnici in njeni okolici kupiti nobenega živeža. Banke so še zaprte, ne izvajemsi abesinske Narodno banko, s katero v prvi vrsti delajo Evropeci. Vse kaže, da bodo italijanske oblasti v najkrajšem času dovolile, da ta banka začne spet posloovati.

V okolici prestolnice so naši štiri abesinska letala, med njimi je tudi italijansko letalo tipa »Breda«, ki ga je italijanska vlada darovala Hailu Selasijju, ko še ni bil abesinski cesar.

Angleški in ameriški poslanik sta v zadnjih dneh zelo v skrbah za Američane in Evropece, ki živijo v zapadnih pokrajinah Abesinije. Tam deluje tudi 60 ameriških misijonarjev. O njih ni zadnje dni nikakih vesti.

Abuna pri Badogliu

Adis Abeba, 16. maja. AA. (Stefani) Vrhovni poglavar abesinske koptske cerkve je obiskal podkralja Badoglija in mu je pri tej priložnosti izrazil trdno odločnost svojega klera in koptske cerkve za lojalno sodelovanje z italijanskimi oblastmi. Podkraj Badoglio je v svojem odgovoru izrazil prepričanje, da bodo italijanske oblasti spoštovale versko svobodo abesinskega prebivalstva, in dale celo sredstva, da se po pravici cerkve, razrušene med vojno.

Tansko jezero oporišče za hidroplane

London, 16. maja. o. Italijani grade na Tanskem jezeru izredno veliko oporišče za hidroplane. Tu bodo stacionirana letala z akcijskim radijem do 2.000 km. S tem menijo Italijani, da si bodo zagotovili popolno oblast v severozapadni Abesiniji. V ostalem so Italijani pripravljena pogajati se za eksploatacijo nilskih voda, ki so i Sudanu i Egiptu nujno potrebne, toda raje z egiptsko kakor pa z angleško vlado.

Avstrija priznala aneksijo Abesinije

Rim, 16. maja. Avstrijska vlada je sporočila, da priznava aneksijo Abesinije.

Nov ženski letalski rekord

London, 16. maja. b. Letalka Emmy Molison je včeraj ob 13.37 srečno pristala na letališču v Croydonu. Preletela je progo Capstadt — London v 4 dneh, 16 urah 8 minutah ter s tem prekosila svetovni rekord za to progo za 1 dan, 14 ur, 39 minut. Zaradi neurja je morala včeraj pristati v Graciu, kjer je tudi prenočila.

INOZEMSKA BORZE

Curij, 16. maja Beograd 7, Pariz 20.37, London 15.3275, Newyork 308.75, Bruselj 52.25, Milan 24.30, Madrid 42.20, Amsterdam 206.90, Berlin 124.35, Dunaj 56, Praga 12.83, Bukarešta 2.50, Varšava 58.

Režim močne roke na Poljskem

Nova vlada pod vodstvom generala — Zunanja politika ostane nespremenjena

Varšava, 16. maja. r. Včeraj je bila izvršena sprememba v poljski vladi. Dosedanja vlada je odstopila, novo vlado pa je sestavljal general Sladkowski. V vladi so: Predsedstvo in notranje zadeve general Slavoj Sladkowski, pravosodje Vitol Grabovski, trgovina in industrija Roman, socialna politika dosedanj predsednik vlade Koscialkowski, finančno ministrstvo je obdržal Kvjatkovski, ministristvo vojske general Kaspricki, zunanje ministrstvo Beck, prosvetno ministrstvo Svjatoslavski, kmetijsko Ponjatovski, promet Urluh, poštno ministrstvo pa Kalinski.

V novi vladi sta dve zelo važni osebnosti: predsednik vlade general Slavoj Sladkowski in pravosodni minister Vitol Grabovski. Oba sta igrala veliko vlogo v znanem procesu v Brestu leta 1930. Ti-

sti proces je pomenil višek borbe med vlado in opozicijsko skupino. General Sladkowski je bil tedaj notranji minister v vladi maršala Pilsudskega. Grabovski pa je bil državni tožilec. Politični krogi menijo, da Grabovskega zelo sovražijo socialisti. Da sta oba s Sladkovskim sedaj v vladi, naj bi baje imelo namen preplasti opozicijo, ki je zelo narasla po smrti maršala Pilsudskega. Sestava vlade dokazuje, da se na Poljskem uveljavlja režim močne roke, naslanjajoč se na vojsko. Splošno menijo, da se ne bo spremenila niti zunanja politika niti finančna politika nove vlade. Minister Roman je bil državni podtajnik v Beckovem ministristvu in navzočnost tega ministra v novi vladi pomeni ojačanje položaja zunanjega ministra Becka.

Vedno večja napetost v Palestini

Državlanska nepokorščina se izvaja na vsej črti Bojkot angleškega blaga — Zopet veliki nemiri

Jeruzalem, 16. maja. r. V zvezi s proglastitvijo državljanske nepokorščine in neplačevanja davkov so priredili voditelji tega pokreta včeraj po vsej Palestini velike manifestacije, ki pa so dovele do krvavih spopadov. Arabci so ustanovili posebno stražo, ki je zasedla vsa okolična davčnih in drugih državnih uradov in nikomur ne pusti dostopa k njim. Slavkovni odbor je razvil ob enem velikopotezno propagando za bojkot vsega angleškega blaga.

Do najhujših izgedov je prišlo zopet v Jaffi, kjer je sodelovalo pri demonstracijah okrog 10.000 ljudi. V spopadih s policijo in na pomoč pozvanimi vojaškimi oddelki je bilo 25 demonstrantov hudo ranjenih, dva pa sta bila ubita. Do večjih neredov je prišlo tudi v Hebronu, Naplusu, Bejsanu,

Tukarehu in drugod. Le v Jeruzalemu, kjer so koncentrirani močni vojaški oddelki, so demonstracije potekle brez večjih incidentov.

Položaj v Palestini postaja vsak dan bolj napet. Včeraj je angleški vrhovni komisar pozval k sebi zastopnike arabskega nacionalnega odbora in jim stavljal razne predloge za kompromisno rešitev arabsko-židovskega spora. Arabci pa so vse predloge odklonili in vztrajajo pri svoji bojkotni akciji. Po naročilu angleške vlade so bila vsem garnizijam v Palestini poslana ojačenja, prav tako pa so pomnožene tudi posadke v Egiptu, ker se v angleških krogih boje, da se bo pokret razširil tudi na Egipt.

Višnja gora dobi muzej

V njem bodo zbrani dokazi nekdanje slave in veličine tega starega mesta

Višnja gora, 15. maja.

Dolgo se je naglašala potreba, naj bi se v Višnji gori odprl muzej, v katerem bi bili zbrani vsi dokumenti tega nekdanjega slavnega in važnega mesta. Saj mora brez dvoma imeti mesto s skoraj 500 letno tradicijo važne in zanimive spomenike. In posebno Višnja gora, ki je imela tako burno in slavno preteklost, ni brez njih. V njih se hranijo spomini na višnjegorske grofove, ki so bili v sorodu s koroško grofijo sv. Hemo in edini grofje na Slovenskem, v katerih žilah se je pretakalo vsaj nekaj pristne slovenske krvi. Njim gre zasuga, da so razširili mejo Kranjske preko Gorjancev v današnje Belo Krajino, ki je do spadala pod hrvaško državo. Kakšen ugled so uživali tudi na dvoru, se vidi iz tega, da je Ferdinand I. izbral l. 1528. Zigo Višnjegorskega za poslanika v Carigrad, kjer naj bi skupno z Ivanom Haberdonskim sklenil premirje s turškim sultanom. Za pot, ki jo je napravil Ziga v Carigrad, je prejel 3000 goldinarjev, za kar si je kupil graščino Šibenik in trg Radeče na Dolenjskem. L. 1532 se je izkazal v boju s Turki pred Dunajem za zelo dobrega in previdnega poveljnika tako, da mu je bila poverjena obramba Hrvatske in Dalmacije. Znan je tudi Friderik Višnjegorski, ki je padel 22. septembra 1575 v bitki pri Budački in čigar glava se še danes hrani v Turinju.

Prav bogat pa je mestni arhiv, ki sega v prve počete mesta. Zlasti je zanimivo sodstvo, ki izpričuje, da so bili Višnjani strogi sodniki, ki niso poznali šale. Pogosto so bile smrtni obsodbe in celo v primerih, ki kar presenečajo. Tako je bil 26. aprila 1713 Matija Vendon »furi causae« obesen. Gregor Zupančič 13. aprila 1715 iz neznanega vzroka obsojen na smrt obesen in z visilicami sežgan, njegov pepel pa pokopan na mestnem pokopališču. 5. marca 1742 je bil Janez Rojina prijet na mestni meji in izročen višnjegorskemu sodišču. To ga je zaradi umora odsodilo na smrt. Oglaševan je bil s kraljevskim mečem pri kapelici sv. Barbare, ki je stala na kraju, kjer se danes odcepi cesta na Polzevo. Bilo bi preddolgo, ako bi hoteli naštet vse podobne primere. Ohranjena je tudi palica, s katero so sodili mestni očetje svoje podložnike. Je kak meter dolga, lepo izrezljana in ima debel ročaj. Na njej so privezani trakovi različnih barv, katerih vsak je pomenil določeno kazn. Pri sodbi je držal sodnik palico v roki in ko je izrekel obsodbo, je potisnil odgovarjajoči trak navzgor, dvignil palico in razsodba je bila razglašena.

V mestnih arhivih je tudi nov red, razni odloki Ferdinanda I. in Marije Terezije, listine cesarskih poslancev na usnjeni koži z znamenitimi cesarskimi pečati in shranjene v lesenih etuijih. Iz arhivov spoznamo gospodarsko in kulturno življenje Višnjana. Mestni očetje so znali tako dobro gospodariti, da je imelo mesto do 80.000 goldinarjev premoženja, to je skoraj več, nego je bilo vse mesto vredno. Zato ni bilo treba plačevati Višnjanom ničesar, ampak so celo dvakrat na leto priredili pojedino, katere se je udeležilo zastoj vse mesto. Tako gospodarstvo bi se prileglo Višnjanom tudi zdaj.

Med mestnimi zanimivostmi je tudi starodavna zastava z grbom grofov Turjaških. Zastava je vsa preluknjana od francoskih krogel, ko sta 16. septembra 1813. general Rebrovič in polkovnik Milutinovič pri Višnji gori premagala Francoze. V zahvalo sta prejela plemstvo s pridevkom »plemeniti Višnjegorski«, v imenu Višnjana pa se jim je zahvalil v priložnostni pesmi šmarski kaplan dr. Jakob Zupan, kjer pravi:

Slava srbskega imena,
Milutinovič Bogdan!
Hvali križev treh te stena, (to so namreč trije križi pri Šmarju.)
hvali Višenj te Goran.

Ne baš majhna znamenitost je tudi višnjegorski »učeni polž«, o katerem trdi pripovedka, da so ga dobili Višnjani v zahvalo, ker so v bojih z ostalo rešili življenje nekemu beneškemu plemiču. Kadar so zborovali ali izrekli sodbe, so smatrali za nekaj vzvišenejšega, če so vsi zborovali pi-li iz polževe lupine. Prvotna lupina se je sicer neznano kam izgubila. Zato pa so dali mestni očetje izdelati drugo, ki je tudi zelo stara in sploh nekaj edinstvenega pri nas.

Strah texaških farm

Divja in krvava romantika ameriškega zapada se ne kaže samo v filmih, temveč tudi v resnici. Obubožani cowboys, ki s samokresi in rokami napadajo farme, kradejo konje in ugrabljajo ženske, niso tako redek pojav, kakor bi človek mislil. Pogostejše se pa vozijo tolovaji na roparske pohode kar z avtomobili, kar seveda ni tako junsko kakor dirjati na konjih. V Texasu zasledu-

jejo baš te dni enega takih tolovajev, bivšega cowboya Johna Harrisja s pravim imenom Timmermanna. Mož ima na vesti 29 poizgov, 10 umorov in 8 ugrabitev. Ugrabil je osem žen in ko je opravil svoje delo, jih je pognal v puščino. V Texasu so organizirali lov za njim, ki se ga udeležujejo skoraj vsi farmarji in mnogo cowbojev s sodnikom Lansonom na čelu.

Harrison ropa in mori sam in ima tajno skrivališče, ki ga še niso našli. Navadno preseneti svoje žrtve s presenetljivo naglico; zdaj se pojavi tu, zdaj zopet daleč nekje v drugem kraju, kakor da leta po zraku. Po vseh texaških krčmah je nabita tiralica za njim in vsakomur je dovoljeno ustreliti ga, čim bi ga zasledil. Toda tolovaj je baš te dni izpopal farmo na samem živčnega sodnika Lansonu, kar priča, da se roga oblastem. Na njegovo glavo je razpisana visoka nagrada in mladi cowboys bi ga zelo radi ujeli, da bi se odlikovali. Če ga ujamejo, bo obesen ali pa v borbi ustreljen, potem bodo pa zlagali o njem sentimentalne popevke, opevajoče svobodno življenje tolovaja in junaka puščine. Taka je pač romantika ameriškega zapada.

Cesta Habarovsk – Vladivostok

je že dograjena, obenem je pa dobila sibirski železnica v vsej dolžini drugi tir

Vojaški položaj Sovjetske Rusije napram Japoniji na Daljnem vzhodu in gospodarske države sta se izdatno zboljšala z dograditvijo dveh važnih zvez. Po uradnih poročilih so nedavno dogradili 800 km dolgo moderno cesto med Habarovskom in Vladivostokom tako, da prevozi zdaj osebni avto pot med glavnim stanom rdeče armade na vzhodu in največjim sovjetskimi pristaniščem v 18 urah. Tovorni avto potrebuje 30 ur, pa tudi to je na Daljnem vzhodu s prejšnjimi razmerami zelo hitra zveza. Kmalu bo tudi dograjena transsibirska železnica, najvažnejša prometna žila vzhodnega dela Sovjetske Rusije in njeno razširjenje na dva tira. Na zdajnjem delu železniške proge so že dograjeni nasipi za drugo progo do Habarovska, od Karimske do Bočkareva so pa že položili tračnice. Sibirski železnica je zdaj dvotirna v vsej svoji dolžini.

Graditev ceste iz Habarovska v Vladivostok je bila eno najtežjih pa tudi najvažnejših del, kar se jih je lotila Sovjetska Rusija v svoji izgradnji. Izmed starejših del na ruskem ozemlju bi se dalo morda primerjati z gruzinsko vojaško cesto, ki veže Tiflis z Ordžonikidzem (Vladikavkaz), pa tudi pri tej gradnji niso bile premagane tako velike ovire, kakor na tej cesti. Prenesti so morali 9.000.000. kubičnih metrov zemlje, izsušiti 100 km dolge neprehodnih močvirij ter zgraditi 13 km mostov in predorov. V nasprotju z večino drugih cestnih del v Sibiriji te ceste niso gradili kazenci, temveč plačani delavci z najmodernejšimi stroji. Le tako je bilo mogoče zgraditi tako dolgo cesto v 18 mesecih.

Glavno pri novi cesti je njen pomen. Ruski strokovnjaki ne dvomijo o tem, da bi v primeru vojne Japonska najprej navadila na Vladivostok. Okrog tega važnega pristanišča je Rusija zgradila zadnja leta tako moderne trdnjave, da bi lahko nazvali Vladivostok vzhodni Verdun. Vendar je pa važno, da bi mu mogla po potrebi priskočiti na pomoč glavna sila vzhodne armade. V Habarovsku je njen glavni stan in nova cesta omogoča njen nastop v pičlih dveh dneh. Poleg tega je pa nova cesta važna tudi v gospodarskem pogledu, ker pojde po nji znaten del tovarnega prometa, s tem bo pa razbremenjena železnica in parniki na rekah. Končno bo povezala nova cesta z važnima industrijskima središčema Ha-

S haremom se je bahal

Ker se je bahal ženi, da ima harem, v njem pa deset odalisk, je moral 20letni Russel Fairbank 30 dni na prisilno delo, kjer bo imel dovolj časa, da se mu bo prevroča ljubez ohlajala. Namestu odalisk, ki strežejo v Mohamedovem raj pravovernim, bo živel z zamorci in namestu uživanja sladkosti in haremu bo moral tolči kamenje. Tako je odločil ameriški sodnik Edelman, Fairbankova žena Dorothy je dejala sodniku, da njen mož nima samo ljubavnega razmerja z dekletji, temveč, da se s tem še javno baha in celo vpiroče nje.

Toda harem je bil menda samo na papirju, kajti žena je predložila sodniku seznam telefonskih števil dozdnevni moževih ljubic, in to je bilo vse. Preiskava je dognala, da ima Fairbank res več mladih znank, v nobenem primeru pa niso mogli dokazati ljubavnega razmerja z njo. Ker je pa žena trdila, da zapravlja denar z drugimi in da mu za dom ne ostane nič, ga je sodnik obsodil zato, ker ne skrbi za ženo.

Lahke poletne obleke

so hitro sveže oprane — vzemi samo LUX!

LUX

pristen sam v tem zavrtku

Roosevelt o zračnem prometu

Pred povratkom novega nemškega zrakoplova »Hindenburg« je izjavil dr. Eckener ameriškim novinarjem, da je govoril prezident Roosevelt, ki ga je dr. Eckener

posetil, z velikim zanimanjem in velikimi nadami o rednem zračnem prometu med Ameriko in Nemčijo s pomočjo zrakoplovov. Kot pameten mož pa pravi Roosevelt, da en polet še ni noben polet in ne verjame, da bi Američani investirali svoj kapital v prekoceanški zračni promet samo na temelju uspehov, ki so jih dosegli nemški zrakoplovi.

Prezident Roosevelt meni, da bo treba najmanj 10 poletov čez ocean tja in nazaj, da se pokaže praktična stran tega zračnega prometa. Dr. Eckener je zaključil svojo izjavo z besedami: Ko bo uspešno končan zadnji polet, bomo pa govorili o svojih načrtih za bodočnost.

Najboljše sredstvo

Prva prijateljica: — Saj sem si mislila, da bo že zopet ta vsiljivi inženjer. Zaslu-duje me povsod, kamorkoli se ganem. Kaj naj storim?

Druga prijateljica: Poroči se z njim, če hočeš zahajati v družbo brez njega.

V restavraciji

— Zakaj si pa naročil med h graham?

— Da bi mi graham ne padel z vili.

Prvovrstna in brezhibno izdelana oblačila si nabavite lahko v največji izbiri po rekordno nizkih cenah kot sledi:

Traincoat impregniran Din 385.—
Boljša vrsta, stalna barva € 580.—
Obleka iz blaga samo € 235.—
Sportna obleka samo € 345.—
Obleke za hirmance od D. 105.— naprej

Izredno lepa izbira modnih blaz od
Din 75.— naprej
Sportni klobuki € 42.—
Srajce Oxford 15.— French 29.—
Puplin 48.— Din

Boljša kangarn obleka Din 530.—
Vešni suknič (Windjacke) € 125.—
Sportne pumparice 48.— Din € 95.—
Prima sportni suknič € 89.—
Lepe sportne čepice € 14.—

VSAKOVESTNO BLAGO ZA RAZNA
OBLAČILA VEDNO V ZALOGI, KI
JIH IZDELUJEMO NAJPRECIZNE-
JE PO ZADNJI MODI

ANTON
VLADIMIR
PRESKER

Ljubljana
Sv. Petra cesta
telefon 33-33

Ulica groze

Roma.

Kot ravnatelj plinarne je dal popraviti vse razbite luči. Naslednji večer so gorele vse luči v Ulici generala Granta tako, da ni ostal noben kotiček temen.

Tretje noči so bile pa zopet razbite vse luči in znova je zavladala po vsej ulici tema.

Peter se pa ni dal ugnati in znova je dal popraviti odnosno nadomestiti razbite luči.

To pot ni minila niti noč, kajti že zjutraj so bile vse luči zopet razbite. Zločinska roka je bila pridno na delu.

Štirikrat se je to ponovilo in štirikrat je dal Peter luči popraviti. Končno se je pa naveličal, pustil je luči razbite v trdnem prepričanju, da je nekomu mnogo lažje na tem, da ostane ulica v temi in ta nekdo ni bil po njegovem mnenju nihče drugi, nego zagonetni morilec.

Inženjer si je pa hotel biti na jasnem še o nečem drugem, kar je bilo po njegovem mnenju mnogo važnejše.

Ali so žrtve raztelesili? Poizvedoval

je na vse strani in zvedel, da so prve žrtve raztelesili po vseh zakonskih predpisih. Dal si je pokazati poročila in izjave zdravnikov. Utemeljeval je bila v vseh primerih enaka: Srčna ali možganska kap.

Zadnjih žrtev pa niso več raztelesili. Zadostoval je miriški list s podpisom zdravnika, ki je truplo pregledal, potem so pa žrtve tiho pokopali.

Peter je spoznal, da stoji pred zagonetko, ki je ni mogel takoj pojasniti. Nagibal se je k domnevi, da je mogel storiti zločine samo blažnež s pomočjo silnega strupa.

Ta poizvedovanja in prizadevanja pa niso omejevala njegovih pogostih posetov pri Goodwinu. To je bil edini kotiček mesta, kjer je našel polno laskavosti, ki ga je vsaj nekoliko spominjala na Francijo. Dekle in tudi njen oče sta ga visoko cenila in bila sta mu iskrena prijatelja. Če je izpustil dva večera, da ni prišel h Goodwinovim, sta mu bodisi deklet ali njen oče rahlo očitala, zakaj ga ni bilo. Tako ni mogel niti od daleč misliti, da so njegovi vsakodnevni poseti pri teh prijaznih ljudeh vsiljivi.

Peter je navdušeno govoril o Franciji in posebno temeljito je opisoval lepote Pariza. Mary je ob takih prilikah

vedno pripomnila, da si bo za svoje ženskičarsko potovanje prav gotovo izbrala stari svet, Peter se je pa razburjal nad tem, a lokavi deklčin pogled ga je spravil v zadrego.

Včasih je pripovedoval Goodwinu pri-gode iz svojega življenja. Doma je bil iz Londona in komaj mu je bilo dvajset let, že je pomagal kot arhitekt graditi vsa nova mesta na zapadu.

Na svojih potovanjih je imel često opraviti z divjaki, cowboji, potepuhi in banditi vseh vrst, ki so vzemirjali prav vse kotičke novih kolonij. Prapovedovati je znal tako živahno in zanimivo, da ga je Peter zelo rad poslušal.

Doktor Slang je tudi često prisostvoval tem prijetnim domačim zabavam, toda ne tako pogosto, kakor Peter. Z veliko živahnostjo je pripovedoval Slang o svojih botaničnih in geoloških izletih v gore Arizone, o svojih raziskavanjih v kriptah in hramih starih Inkov, kjer je bil odkril že marsikaj zanimivega. Kar topil se je v prijateljstvu do mladega inženjerja, ki se pa napram njemu skrival ni mogel iznebiti čudnega občutka mržnje.

V obeh vseh sta se zdeli najboljše prijatelja, toda Peter se je skrbno izogibal pogostih sestankov z zdravnikom in

prav nič ga ni mikalo ostati njegov prijatelj. Bil je v občevaranju z njim sicer priazen, toda hladen.

Nekega večera sta igrala Peter in Mary pri Goodwinovih šah. Navzoč je bil tudi zdravnik. Njegove oči so se zdele kakor da izžarevajo barvo žolča in navidez ves zadržan v pogovor z arhitektom ni odvrnil pogleda od Petra in Mary. Bodisi, slučajno, ali namenoma je napeljal pogovor na zakon. Dejal je, da je že čas poiskati dekletu ženina, češ, da so zveze dveh mladih ljudi najsrečnejše.

Saj poznate moje mnenje v tem pogledu, — je odgovoril Goodwin kar naravnost. — Moja hči se omoži čez dve leti, če bo hotela, prej pa nikakor ne.

— Zaka?

— Čez dve leti bo polnoletna in sama si bo lahko izbrala ženina, dočim bi padla zdaj odgovornost name, če bi se omožila in bi ne bila v zakonu srečna.

— Razumem. Torej čez dve leti?

— Da, doktore. — se je vmešala Mary strupeno v pogovor. — Saj vidite, da imajo moji kavalirji še mnogo časa, kajti moj oče je določil v svoji globoki modrosti, da bom morala čakati najmanj še dve leti.

Vsi so se zasmejali. Zdravnik sam se je zdel biti zadovoljen, ko je zvedel, da se Mary še nikamor ne mudi posloviti se od dekliskega stanu.

Tistega večera je odšel zelo zgodaj. Po njegovem odhodu je počil Goodwin v glasen smeh.

— Veste, gospod Marceaux, — je dejal Petru, — tako govorim samo zdravniku, toda če bi našla Mary sama ženina, ne bom zahteval, naj čaka še dve leti, kajne, dušica?

Pogleda mladih sta se srečala. Oba sta imela nedvomno isto misel, kajti oba sta zardela. Goodwin, ki je imel nedvomno svoje razloge, ne pustiti ju v tako prijetnih izglejih, je pa dejal:

— Recimo, če bi si Mary izbrala ženina kakor, no... in delal se je, kakor da mu je nekaj ušlo iz spomina. Dekle je pa ta čas pokazalo svojo prisotnost duha.

— No, torej oče, ker ti ne moreš našti prave besede, pa reci: recimo, kakor ste vi, gospod Marceaux.

— Oh! Seveda, temu bi pa takoj pritril, — je odgovoril Goodwin. — A ti?

— Jaz, — je zamrmrala Mary vsa zardela, — jaz ne vem, kaj bi odgovorila. — Kaj pa če bi doktor Slang zaprosil za vašo roko? — je vprašal Peter v zadregi.

Za maj

12: 4542-03

49: 2491-14

39: 2962-63

29: 35644-31

79: 1195-52

99: 1405-29

59: 2967-000

79: 2927-84

Bata

MALI OGLASI

Beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din
preklic!

za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

TVRDKA
A. & E. Skaberne
LJUBLJANA — javlja, da jam-
lje do preklica v račun zopet
HRANILNE KNJIZICE
Mestne hranilnice in Ljudske
osojilnice. 1537

Cenjenemu občinstvu se pri-
poroča za vsa v to stroko
spadajoča dela

Marn Josip,
soboslikar in pleskar
Ljubljana

Wolfova ul. 12. — Tel. 30-68.

ODDA SE V NAJEM strojno
mizarstvo v Ljubljani. Naslov v
upravi »Slov. Naroda« 1564

SLUŽBE

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZENSKA MOČ z večletno prak-
so trgovine zmožna samostoj-
no voditi, izurjena tudi v vseh
pisarniških delih išče službo v
trgovini ali pisarni, gre tudi za
blagajničarko. Zmožna slov. hrv.
in nemškega jezika ter stroje-
pisja. Nastop lahko takoj ali ka-
sneje. Ponudbe na upravo
»Slov. Narod« pod »Spretna
in zgovorna moč« 1538

PRODAM

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

RAZPRODAJAMO : avtomobile
trgovski kamionet 800 kg. po-
rabi 10 litrov, dvosedežni polto-
vorni polniški 9 lt. malo štir-
sedežno limuzino. Dobro ohran-
jene ESSEX, Rugby, Vivasix.
Rezervne dele RENAULT, po
smešno nizkih cenah. Sikor. Ce-
sta na Rožnik 19. 29 R.

ERN PIANINO skoraj nov, zelo
dober glas, prodam Aleksandro-
va c. 7-II. eva vrata. 1565

Spalnice imitacije ptičji javor
1700 Din, šperane od 2200 Din
dalje prodaj. Bitenc, mizar-
stvo Gosposka ul. 10. 1569

STANOVANJA

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

V KRASNI LEGI tik Rogaske
Slatine se oddajo sobe po Din
15, 20, 25.— Poizve se v slasti-
čarni Novotny 1525

Stanovanje sobe s kuhinjo in
kabineto po možnosti vrt
išcem. Ponudbe na upravo Sl.
Naroda pod »Točen plačnik« 1567

KUPIM

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

KNJIZICO dobrega zavoda do
20.000 Din kupim. Plačam v 18
mesečih. Jamstvo vknjižba. Po-
nudbe pod 100% 1562

Makulturni papir

proda

»Prava „Slovenskega Naroda“,
Ljubljana. Knafljeva ulica šte. 5

MALI OGLASI

»SLOV. NARODU«
IMAJO
SIGUREN USPEH:

CAUCHE OD DIN 1700.— NAPREJ, IMITACIJA
CAUCHA OD DIN 870.— NAPREJ, OTOMANE OD
DIN 400.— NAPREJ IZDELUJE

KAROL SITAR,
Ljubljana, Wolfova ul. 12 — Telef. 28-10

NIZKE CENE

dvokoles, otroških-igrač-
nih-invalidskih vozičkov,

prevoznih tričikljev, šivalnih strojev. Cenik franko.
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta šte. 26.

VPELJANE CENE!

Eksp. hiša „LUNA“, Maribor
vključno sporoča vsem cenjenim odjemalcem, da je preselila
svoje poslovne prostore na

Glavni trg št. 24,

poleg tvrde »Singer«. Obratuje torej samo na Glavnem
trgu 24. Za prav obilen obisk prosi

Eksp. hiša „LUNA“.

VPELJANE CENE!

ŠPEDICIJA TURK Ljubljana

prevzema

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in
to hitro, skrbno in po najnižji tarifi.
Revizija po njej deklariranega blaga
in vse informacije brezplačno

Telefon interurban 24-59. Vilharjeva
c. 33 (nasproti nove carinarnice).

PREVAŽANJE

vsakovrstnega blaga bodisi kuriva,
strojev, selitve itd. v Ljubljani in
izven Ljubljane z vozovi na konjsko
vprego kakor tudi s tremi najmo-
dernejšimi avtomobili

Telefon interurban 21-57. Masary-
kova c. 9 (nasproti tov. kolodvoru).

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo

pleskarsko in ličarsko obrt

iz Kolodvorske ulice šte. 23

na Celovško cesto šte. 42

(Vodnikova kisarna — glavno poslopije.)

Za vsa v to stroko spadajoča dela se cenj. naročnikom še za
nadalje najtopleje priporočam za naklonjenost.

Cene zmerne! Delo solidno!

Brunčič Ivan

Telefon 34-76

Narodna tiskarna

LJUBLJANA

KNAFLJEVA

5

IZVRŠUJE VSA

TISKARSKA

DELA

TER SE

PRIPOROČA

ZA CENJ. NAROČN.

Inserirajte v „Slov. Narodu“